

Raziskovalni in razvojni izzivi pri upravljanju prostoživečih živali

Ozadja: velike spremembe na področju upravljanja PŽŽ

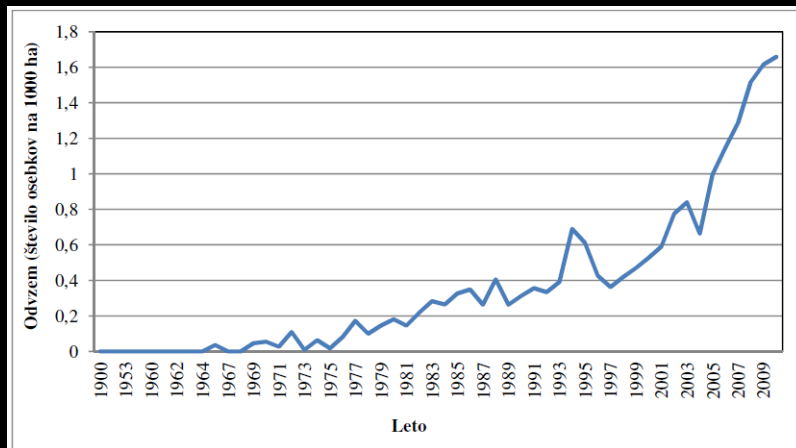
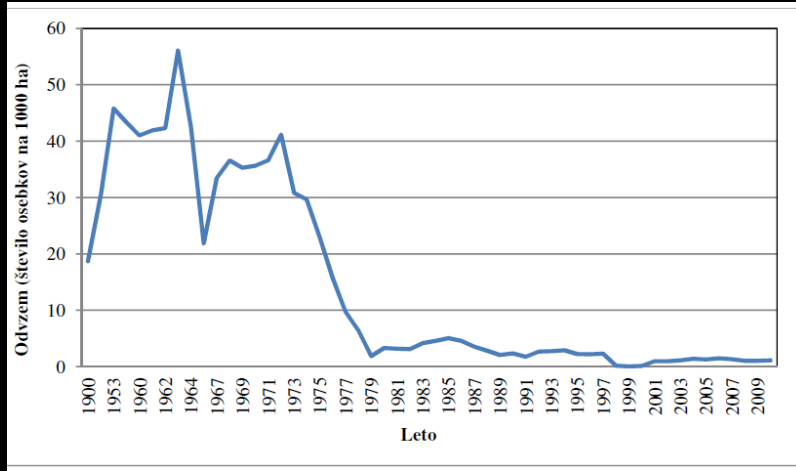
Športni/ rekreacijski lov bil v preteklosti glavno orodje usmerjanja populacij, sedaj vse manj priljubljen

Ozadja: velike spremembe na področju upravljanja PŽŽ

Pomensko prevrednotenje velikih zveri in ujed: od škodljivcev v zavarovane vrste; manjšanje seznama lovnih vrst

Ozadja: velike spremembe na področju upravljanja PŽŽ

Upadanje poljskih vrst in naraščanja vrst, vezanih na gozdni prostor (primer Kras)

Ozadja: velike spremembe na področju upravljanja PŽŽ

Spremembe v organiziranosti lovstva, pobude lastnikov k spremembam lovnih pravic

Nekateri ključni izzivi/razvojna vprašanja pri upravljanju PŽŽ:

- (i.) Presoja perspektiv sedanje in alternativnih oblik organiziranosti lova (lovstva),
- (ii.) Analiza motivov lastnikov zemljišč pri pobudah k spremembi lastništva divjadi,
- (iii.) Zakonodajno varstvo ogroženih vrst; prehod iz vrstnega na populacijski nivo varstva,
- (iv.) Uravnoteženje financiranja raziskav zavarovanih vrst in divjadi,
- (v.) Razvoj lovno-gospodarskega načrtovanja, uskladitev gozdnogospodarskega in lovno-gospodarskega načrtovanja, vpeljava metod monitoringa številčnosti divjadi v upravljanje,
- (vi.) Optimizacija izvedbe ukrepa krmljenja divjadi in velikih zveri,
- (vii.) Optimizacija spolne in starostne sestave odvzema divjadi, boljše trženje divjačine.

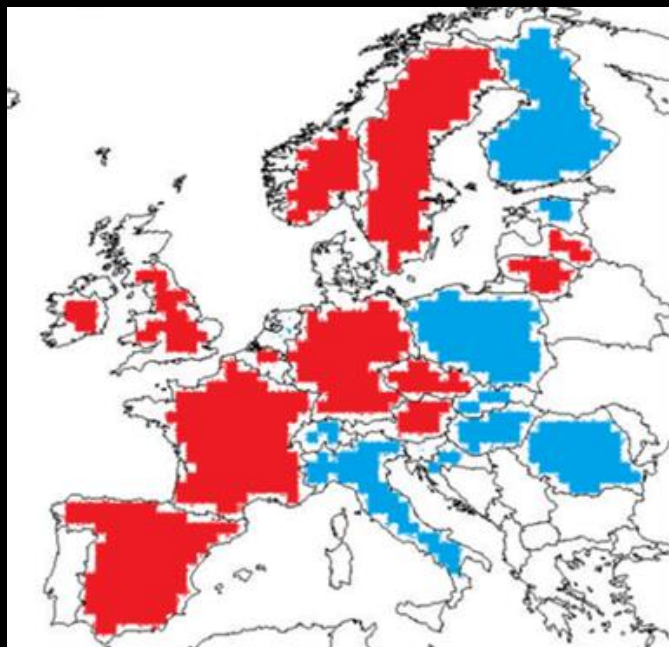
Presoja perspektiv sedanje in alternativnih oblik organiziranosti lova (lovstva)

- Značilnosti lovstva v Sloveniji: teritorialna organiziranost, navezanost na lovišča, velika vloga prostovoljcev (članov LD), velik obseg dela zunaj ožjega lova, izvrstno zbiranje številnih podatkov, poudarjena socialna komponenta, odprtost za interesente, poudarjen pomen varstva narave in naravovarstvenega nadzora
- Vendar: članstvo se manjša, starost pa večja; obseg dela (tudi št. divjadi) se večja ➡ na daljši rok vprašljiva trajnost sedanje organiziranosti ➡
- Presoja aktualne in alternativnih oblik organiziranosti lovstva! Nosilec država!

Analiza motivov lastnikov zemljišč pri pobudah k spremembi lastništva divjadi

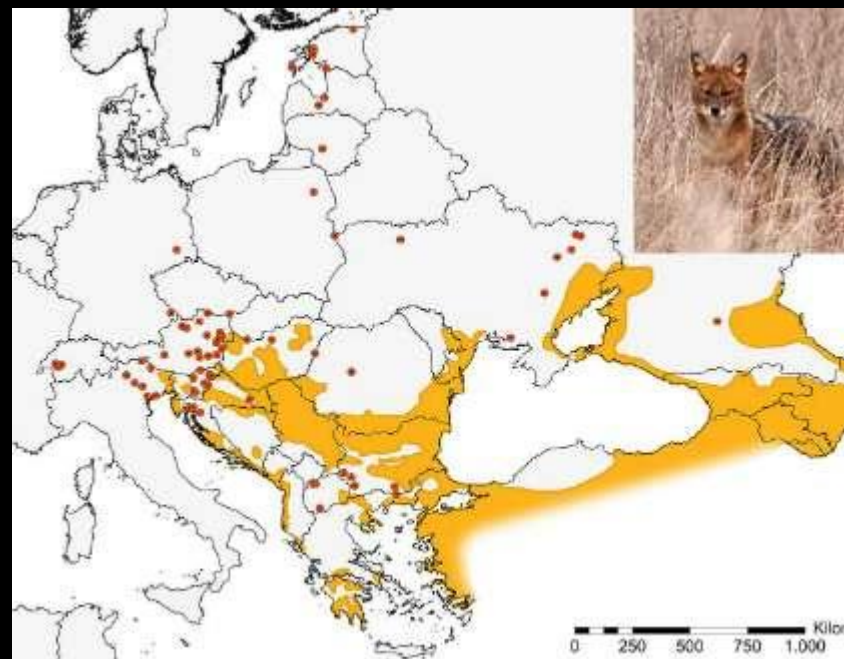
- V posameznih EU državah divjad bodisi nikogaršnja (res nullius), bodisi državna (res communis) last, kamor sodi tudi Slovenija
- Ta pravni temelj ključno vpliva na lovne pravice, odgovornost za škode in celoten obseg dolžnosti in pravic glede divjadi
- Pobude in pritiski lastnikov k spremembi lastništva divjadi!
- Analiza motivov lastnikov (lovne pravice, dohodek, sodelovanje pri upravljanju, zmanjšanje škod)!
- Celostna analiza prednosti in slabosti obeh sistemov (za posameznika, javni interes, zavarovane vrste)

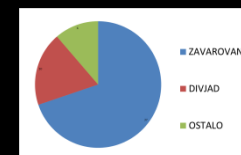
Zakonodajno varstvo ogroženih vrst; prehod iz vrstnega na populacijski nivo varstva

- V EU ključna mehanizma varstva ogroženih vrst in habitatov t.i. Habitatna direktiva in Direktiva o pticah; nivo varstva rezultat pristopnega pogajanja članic
- Raven varstva ne odseva nujno dejanskih potreb (za posamezne populacije, ali pa vrste), potrebna dopolnila

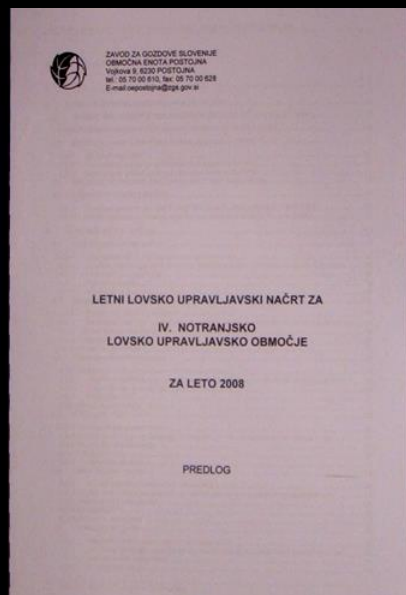
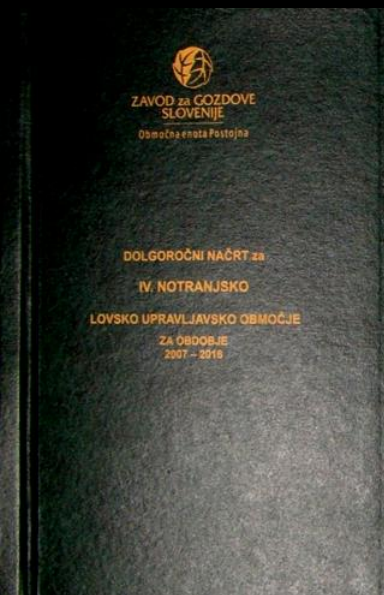
Uravnoteženje (financiranja) raziskav zavarovanih vrst in divjadi

- HD in Ptičja direktiva omogočile prijavo velikih EU projektov (Life), obvezno tudi poročanje o stanju zavarovanih vrst
- Vrste divjadi primerjalno z zavarovanimi vrstami raziskovalno močno podhranjene (za velikostni razred manj sredstev), četudi so ekološko in gospodarsko verjetno bistveno pomembnejše
- CRP, temeljni in aplikativni projekti omogočajo delo na divjadi, vendar pogosto ne spodbujajo obravnavo vprašanj, ki so strateško/razvojno pomembna za Slovenijo

Nadaljnji razvoj lovno-gospodarskega načrtovanja, uskladitev gozdno-gospodarskega in lovno-gospodarskega načrtovanja

- 10 letni in letni načrti za LUO in izvedbeni letni načrti (LD, LPN)
- Uveljavljena prostorsko-časovno hierarhična shema načrtovanja dobro zasnovana, vsebine bi se dalo še izboljšati (kdaj pomanjkljive strateške usmeritve; ukrepi izvedeni, kjer jih rabimo; obojestranska uskladitev LGN in GGN – realnost ciljev?)

LETNI NAČRT LOVŠČA OZIROMA LOVŠČA S POSEBIM NAIMESOM
ZA LETO
2008

Krajše št. LPN:	LJUBLJANSKI VRH
Lovska upravljavska območje:	NOTRANJSKO
Upravitelj lovlišča št. LPN:	ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE

I. TRAJNOSTNO GOSPODARJENJE Z DIVJADJO

Uk. ukrepi za izvedbo in monitoring divjadi

divjaka vrsta:	JELENJAD IN DIVJI PRASCI	
krajevna imena:	od Podgore do Konečeva	
predvideni ukrepi:	realizirani ukrepi:	
<small>opremljanje divjadi magistrala, jaganjaki in drugi predčisti iz kratkih gozdov na blazje (od julija do oktobra)</small>		
načrtovane ure:	100	izvršene ure:

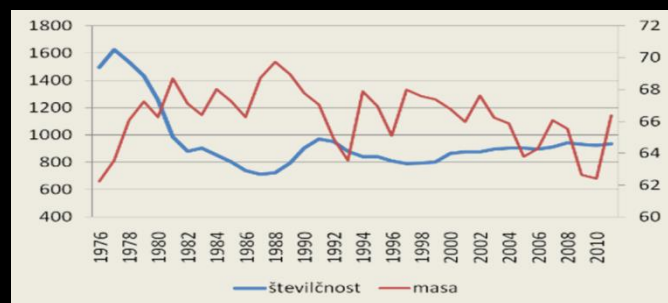
divjaka vrsta:	VELIKE ZVERI	
krajevna imena:	od Podgore do Konečeva	
predvideni ukrepi:	realizirani ukrepi:	
<small>Monitoring nepovratne prirasti in drugih znakov pojavljanja velikih zveri</small>		
načrtovane ure:	100	izvršene ure:

Številka: 11.4.2008

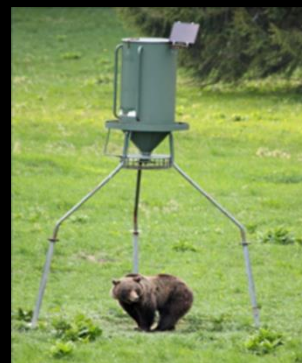
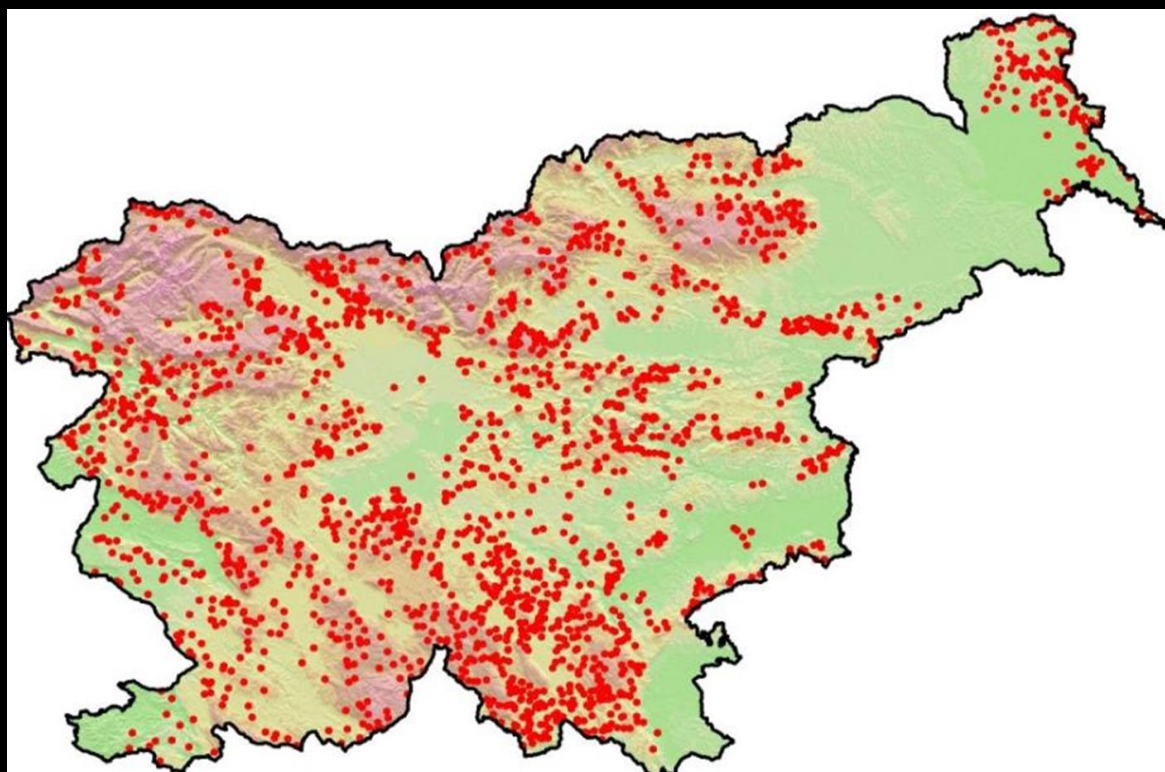
Vpeljava metod monitoringa številčnosti divjadi v upravljanje

- Osnova za upravljanje divjadi kontrolna metoda in kazalniki stanja divjadi in okolja
- Uveljavljeni kazalniki slabo nakazujejo dinamiko (številčnost) upravljanjih vrst☞
- Razvoj/lokalna preverba metod ugotavljanja številčnosti populacij divjadi in njihova vpeljava v prakso (CRP *Določitev najustreznejših metod za ocenjevanje številčnosti prostoživečih parkljarjev v Sloveniji in priprava podlag za njihovo vključitev v lovsko-upravljaljsko prakso; nadaljevanje*)

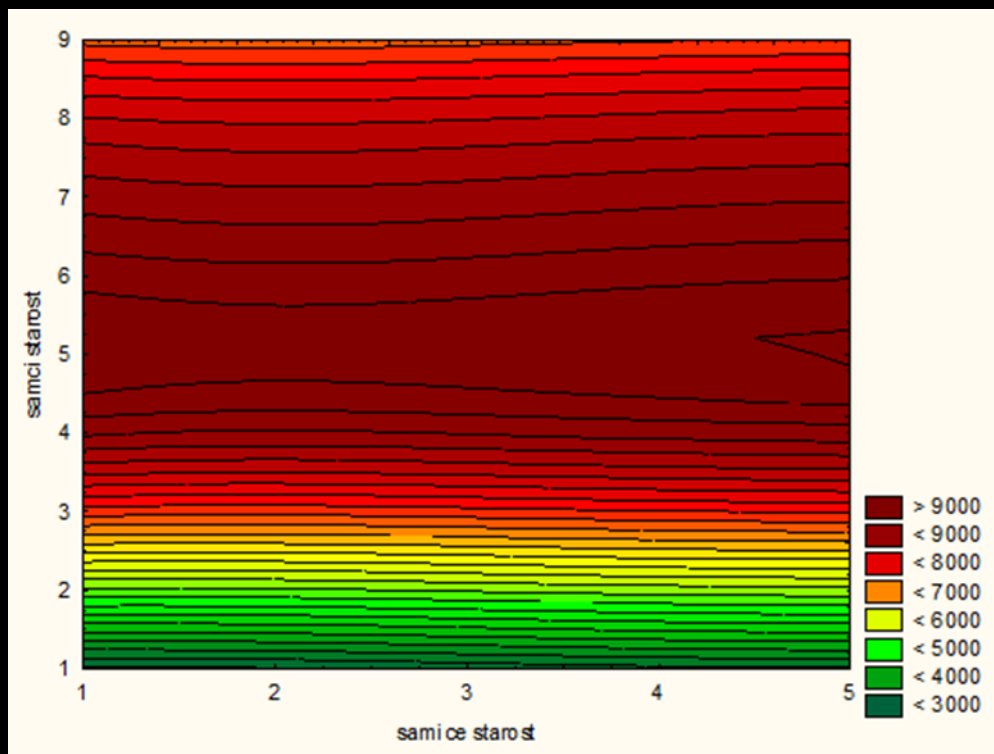
Optimizacija izvedbe ukrepa krmljenja divjadi in velikih zveri

- Krmljenje intenzivno, ukrep predstavlja enega največjih vložkov upravljavcev v lovišča
- Ukrep pogosto ne da želenih učinkov niti pri ciljnih vrstah; lahko ima številne stranske učinke pri ciljnih vrstah, vpliva tudi na ne-ciljne vrste
- Strnitev znanja, dopolnitev raziskav (ekonomska učinkovitost ukrepa, pomen za izvajanje lova, tržnega trofejnega lova), prenos znanja v prakso!

Optimizacija spolne in starostne sestave odvzema divjadi, boljše trženje divjačine

- Pri več vrstah divjadi predpisane spolne in starostne strukture odvzema, brez jasnih kriterijev (biološki, ekonomski, izvedbeni)
- Optimizacija spolnih in starostnih struktur odvzema
- Divjad / divjačino se slabo trži

Dohodki od trofej in divjačine za jelenjad pri različnih scenarijih trajnostnega odstrela in konstantnih gostotah. Pri sedaj realnem znašajo cca 6900 (na 100 os.); Srnec 2015

